

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΛΑΣ : «Μυθολογία»

Ὁ Νίκος Μπακόλας εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς ποὺ δὲν ἐπιδιώκουν τὸ θόρυβο γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομά τους καὶ ὅταν ἀκόμα τὸ ἔργο τους ἐπαινεῖται καὶ βραβεύεται. Πολλοὶ κριτικοὶ χαρακτήρισαν σὰν ἐκπληξη τὰ «δώδεκα ἀλληλένδετα ἀφηγήματα» ποὺ παρουσιάζει ὁ συγγραφέας στὸν τόμο μὲ τὸ γενικὸ τίτλο «Μυθολογία». Νομίζω ὡστόσο πὼς ἦταν τὸ φυσικὸ ἐπακόλουθο ὧλων ἐκείνων — ἃς μοὺ ἐπιτραπέι ἢ ἔκφραση — τῶν πειραματισμῶν, τόσο θεματολογικὰ ὅσο καὶ μορφικὰ, ποὺ συναντήσαμε σὲ προηγούμενα ἔργα του, στὸν «Κῆπο τῶν πριγκιπῶν» στὰ «Ἐμβλητήρια» καὶ στὸ «Ὑπνος θάνατος». Ὁ Ν. Μπακόλας μὲ τὴ «Μυθολογία», δίνει ἕνα ὀλοκληρωμένο ἔργο, σταθμὸ γιὰ τὴ δική του πορεία καὶ ἀπόκτημα γιὰ τὴ λογοτεχνία μας. Ὁ μῦθος εἶναι ἀπλός, ἴσως ὄχι καὶ πρωτότυπος, ἀν μπορεῖ κανεὶς πιά στὴν ἐποχὴ μας νὰ μιλά γιὰ πρωτότυπους μῦθους. Γύρω στὸ 1880 ἕνα δεκάχρονο Ἡπειρωτάκι, ὁ Νικόλας, ἐγκαταλείπει τὴν ἀγοὴν πατρογονικῆ γῆ καὶ παίρνει τὸ δρόμο πρὸς τὴ ξενιτιά, τὴν τουρκοκρατούμενη τότε Θεσσαλονίκη, νὰ βρεῖ τὴν τύχη του. Καὶ μέσα σὲ μιὰ σαραντάχρονη περιπέτεια γνωρίζει αὐτὴ τὴν τύχη, γίνεται μαγαζάτορας, παντρεύεται δυὸ φορές, κάνει

παῖδιά, προστατεύει γονιοὺς κι ἀνήμια, μετέρχεται ὅλα τὰ μέσα γιὰ νὰ σταθεῖ μέσα σὲ κείνα τὰ δύσκολα χρόνια καὶ τέλος ἐπιχειρεῖ τὸ μεγάλο ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς στὶς ρίζες γιὰ νὰ διαπιστώσει τὸν ὀριστικὸ χωρισμὸ, τὴν ὀριστικὴ ἀποκοπή, τὸν κόσμον ποὺ ἔφτιαξε, ἔτσι ποὺ τὸν ἔφτιαξε, νὰ μὴ χωρᾷ πιά ἀνάμεσα στὶς ξερολιθιές ποὺ ὀριοθετοῦσαν τὰ πρῶτα του θήματα. Ὁ Μπακόλας μιλά στὸ βιβλίο του γιὰ τὸν κόσμὸ μας, τὸ Ρωμιό μας, αὐτὸν τὸν ἀπότομα καὶ ἀναγκαστικὰ μεταναστεύσαντα στὶς ἀστικές πόλεις ἀγρότη, ποὺ βιάζεται νὰ κερδίσει καὶ νὰ χαρεῖ τὰ πάντα ἐνῶ τίποτα δὲν τοῦ ἀνήκει. Ἴσως γιὰ τὸ σέρνει μαζί του τὴ συνείδηση πὼς στὴ δική μας τουλάχιστον χώρα ὅλα τὰ καλὰ εἶναι ἀκόμα ἀμοίραστα. Σὲ δώδεκα ἀφηγήματα θέλει νὰ χωρίζει ὁ συγγραφέας τὸ βιβλίο του, θὰ μπορούσαν νὰ εἶναι δώδεκα σκηνές ἑνὸς θεατρικοῦ ἔργου ἢ δώδεκα πλατιῆς εἰκόνες ἑνὸς κινηματογραφικοῦ σεναρίου. Τελικὰ πιστεύω ὅτι εἶναι δώδεκα κεφάλαια ἑνὸς ἀπὸ τὰ σημαντικότερα μυθιστορήματα ποὺ κυκλοφόρησαν μεταδικτατορικὰ στὴ χώρα μας.

(ΕΞΑΝΤΑΣ)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΤΖΟΥΡΑΝΗΣ